

Mokesčių ir teisės žinios

Lietuva • Nr. 113, 2009 m. rugsėjo 15 d.

Mokesčių ir teisės žiniose pateikiama naujausia informacija apie mūsų klientams aktualiausių norminių aktų pasikeitimus Lietuvoje.

Šiame numeryje:

- PVMĮ ir PMĮ komentaru papildymai;
- VMI išaiškinimai dėl PSD įmoku;
- VMI naujienos;
- teismų sprendimai mokesčių bylose.

Mokesčių naujienos

Kontaktai:

Kristina Kriščiūnaitė
Partnerė, Mokesčių skyriaus vadovė
El. paštas:
kristina.krisciunaite@lt.pwc.com
Tel.: (8 5) 239 23 00

Jūratė Stulgytė
El. paštas:
jurate.stulgyte@lt.pwc.com
Tel.: (8 5) 239 23 81

Nerijus Nedzinskas
El. paštas:
nerijus.nedzinskas@lt.pwc.com
Tel.: (8 5) 239 23 50

Egidijus Kundelis
El. paštas:
egidijus.kundelis@lt.pwc.com
Tel.: (8 5) 239 23 57

Daiva Šoliūnaitė
El. paštas:
daiva.soliunaite@lt.pwc.com
Tel.: (8 5) 239 23 09

UAB „PricewaterhouseCoopers“
J.Jasinskio g. 16B, Vilnius
Tel.: (8 5) 239 23 00

www.pwc.com/lt

Leidinių „Mokesčių ir teisės žinios“ leidžia UAB „PricewaterhouseCoopers“ mokesčių skyriaus specialistai.

Paaiškinimai dėl PVM nuo maržos

2009 m. rugpjūčio 6 d. VMI viršininko pavaduotojo sprendimu Reg. Nr. [\(18.2-31-1\)-R-7537](#), papildytas PM įstatymo 92 str. 1 d. komentaras.

Įstatymo komentaro papildymai susiję su PVM apskaičiavimo tvarka apmokestinamiesiems asmenims, kurie verčiasi prekių, kuriems pagal PVMĮ 106 str. nuostatas gali būti taikoma maržos schema, tiekimu ir kurie nepateikė prašymo registruotis PVM mokėtojais.

Komentare pateiktas pavyzdys, kaip apskaičiuojamas fizinio asmens, kuris verčiasi naudotų automobilių prekyba, mokėtinas PVM nuo maržos, taikomas pajamoms, viršijančioms 100 000 LT per 12 paskutinių mėnesių. Pavyzdyje taip pat paaiškinama, kada tokiais atvejais atsiranda prievolė privalomai registruotis PVM mokėtoju.

Supaprastintas reprezentacijos dokumentavimas

2009 m. rugpjūčio 10 d. VMI parengė paaiškinimą Reg. Nr. [\(18.26-31-1\)-R-7671](#), kuriuo pakeitė PMĮ 22 str. 3 dalies komentaro 2.3 punktą.

Pakeitimas numato supaprastintą reprezentacinių sąnaudų pripažinimo leidžiamais atskaitymais dokumentavimo tvarką.

Remiantis komentaro pakeitimais, reprezentacinės išlaidos gali būti priskiriamos ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams, nesurašant

reprezentacinių išlaidų nurašymo akto tais atvejais, kai iš turimų sąskaitų yra aiški reprezentacinio pobūdžio paslaugos ar prekės esmė. Toks reprezentacinių prekių ar paslaugų pirkimo dokumentas turi būti patvirtintas įmonės vadovo įrašu, kad išlaidos yra reprezentacinės.

Praktinis investicinių projektų lengvatos taikymas

2009 m. rugpjūčio 31 d. VMI raštu Reg. Nr. [\(18.10-31-1\)-R-8277](#) buvo patvirtinti PMĮ 2 str. 12-1 d. ir 46-1 str. komentarai. Komentarai yra susiję su lengvatos investiciniams projektams praktiniu taikymu.

VMI paaiškino, kad išlaidos investiciniam projektui faktiškai yra patiriamos tada, kai išrašomas turto įsigijimo dokumentas.

Komentare taip pat paaiškinamas lengvatos taikymas naujos įmonės steigimo ar kelių įmonių reorganizavimo atvejais.

Be kitų svarbių išaiškinimų komentaras pateikia pavyzdžių, kaip turi būti keliamos nepanaudotos lengvatai išlaidos, skaičiuojami ribojantys laikotarpiai bei nurodo pranešimo VMI detalumo reikalavimus.

VMI išaiškinimai dėl PSD įmoku

2009 m. rugpjūčio 14 d. VMI pateikė paaiškinimą Reg. Nr. [\(18.26-31-1\)-R-7837](#) dėl privalomojo sveikatos draudimo įmoku, kuriame išreiškė savo poziciją.

Remiantis paaiškinimu, socialinio draudimo įmokos neskačiuojamos nuo

darbuotojo naudai sumokėtų įmokų už papildomą sveikatos draudimą, tačiau PSD nuo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą turi būti išskaičiuojamos ir sumokamos. Jeigu iki šiol įmonės PSD įmokų neišskaičiuodavo, baudų ir delspinigių mokėti nereikės.

Taip pat yra numatyta, kad nuo 2010 m. sausio 1 d. įmokos už papildomą sveikatos draudimą nebus apmokestinamos PSD.

VMI taip pat priminė, kad PSD neapmokestinamos darbdavio mokamos draudimo įmokos pagal gyvybės sutartis ir pensijų kaupimo įmokos.

2009 m. rugpjūčio 31 d. VMI parengė paaiškinimą Reg. Nr. [\(18.18-31-1\)-R-8279](#), kuriame pateikė nuo darbuotojo naudai sumokėtų papildomo sveikatos draudimo įmokų išskaičiuoto PSD deklaravimo tvarką. PSD įmokų sumos turi būti deklaruojamos deklaracijos FR0572 formoje ir jos FR0572A priede.

2009 m. rugpjūčio 20 d. VMI pateikė paaiškinimą Reg. Nr. [\(18.26-31-1\)-R-7985](#) dėl privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimo tvarkos užsieniečiams.

Remiantis išaiškinimu, asmenys, turintys įrodymą, kad jie yra apdrausti socialiniu (ir sveikatos) draudimu kitoje ES ar EEE šalyje, bus atleidžiami nuo PSD įmokų Lietuvoje.

Analogiškai, kaip socialinio draudimo įmokų atveju, asmuo turi gauti standartizuotą dokumentą – E101, E102 ar E103 pažymą arba raštišką laisvos formos patvirtinimą iš kitos šalies kompetentingos institucijos, kad atitinkamais laikotarpiais yra apdraustas socialiniu (sveikatos) draudimu kitoje ES ar EEE valstybėje.

Išaiškiniame taip pat yra nurodoma, kad nuo atsitiktinių GPM apmokestinamųjų pajamų PSD įmokas privalo mokėti tik nuolatiniai Lietuvos gyventojai.

E101 LT, E102 LT, E103 LT formų pažymų išdavimo Lietuvoje apdraustiesiems valstybinio socialiniu draudimu taisyklių pakeitimai

2009 m. rugpjūčio 28 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus įsakymu [V-498](#) buvo pakeistos E101 LT, E102 LT, E103 LT formų pažymų išdavimo Lietuvoje apdraustiesiems valstybinio socialiniu draudimu asmenims tvarkos taisyklės, kurios įsigalioja nuo 2009 m. rugsėjo 1 d.

Pagal naują taisyklių redakciją prie prašymo gauti minėtas formas nebereikalaujama pateikti su darbuotoju išvykstančių šeimos narių dokumentų, išsiunčiančiosios įmonės balanso, pelno nuostolių ataskaitos kopijų. Jeigu asmuo yra savarankiškai dirbantis, nebereikia pateikti įmonės registravimo pažymėjimo, ar veiklos liudijimo kopijų. Taip pat priimta keletas kitų pakeitimų.

Bazinės mėnesinės algos ir bazinio valandinio atlygio sumažinimas

2009 m. rugpjūčio 19 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. [844](#) nuo 128 litų iki 122 litų buvo sumažinta bazinė mėnesinė alga ir nuo 0,76 lito iki 0,73 lito – bazinis valandinis atlygis. Nutarimas įsigaliojo nuo 2009 m. rugpjūčio 23 d.

Pakeistos Žemės mokesčio administravimo taisyklės

2009 m. rugpjūčio 3 d. LR finansų ministerijos viršininko įsakymu Nr. [VA-55](#) pakeistos Žemės mokesčio administravimo taisyklės.

Taisyklių pakeitimais numatyta, kad žemės mokesčio mokėtojams (EDS vartotojams, t.y. sudariusiems dokumentų teikimo elektroniniu būdu sutartį) deklaracijos bus pateikiamos tik telekomunikacijų įrenginiais ir papildomai tradiciniu paštu nebus siunčiamos. Ne EDS vartotojai, pageidaujantys, kad jų deklaracijos nebūtų siunčiamos paštu, gali atsiimti deklaracijas AVMI skyriuose prieš tai pateikę raštišką prašymą. Taip pat taisyklėse išdėstyta Deklaracijos KIT703 forma nauja redakcija.

VMI naujienos

2009 m. rugpjūčio 5 d. VMI svetainėje buvo patalpintas informacinis [pranešimas](#), kad vis dažniau patikrinimų metu nustatomi mokesčių mokėtojų pažeidimai, susiję su didelių lėšų išėmimu iš įmonės kasos bei jų naudojimu neapskaitytiems sandoriams bei atsiskaitymams.

Pranešime VMI pateikė situaciją, kai reikšmingą pinigų sumą iš įmonės kasos savininkas pasiėmė neva sumokėti už prekes JAV įregistruotai įmonei.

Bendradarbiaujant su Amerikos Vidaus pajamų tarnyba, mokesčių administratorius nustatė, kad tokia įmonė JAV neegzistuoja, o Lietuvos įmonės savininkas negalėjo pateikti dokumentų sandoriui pagrįsti. Todėl, tokios įmonės savininko pajamos yra laikomos GPM objektu.

2009 m. rugpjūčio 6 d. VMI svetainėje buvo patalpintas informacinis [pranešimas](#), kad pastaruoju metu VMI darbuotojai vis dažniau susiduria su pažeidimais, kai prekiaujama nelegaliai įsigytais prekėmis, neapskaitomos gaunamos pajamos ir daromi kiti pažeidimai.

Pranešime pateikta situacija, kai operatyvaus patikrinimo metu pareigūnai atliko kontrolinį cigarečių ir alkoholinių gėrimų pirkimą ir nustatė, kad sumokėti pinigai elektroniniu kasos aparatu nėra apskaitomi, o čekis neišduodamas. Atlikus kasos inventorizaciją, bei apžiūrėjus parduotuvės patalpas buvo rasta neapskaitytų grynujų pinigų kasoje, kontrabandinių cigarečių ir alkoholinių gėrimų, kurių įsigijimo dokumentų įmonės atstovai neturėjo.

VMI informuoja, kad įmonės tokiems patikrinimams yra pasirenkamos remiantis patikimais, iš anksto išanalizuotais duomenimis.

Teismų sprendimai mokesčių bylose

Reklamos paslaugų samprata PVM prasme bei vaistų reklamos ir rinkodaros paslaugų perkvalifikavimas į vaistų pardavimą

2009 m. birželio 29 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) priėmė sprendimą administracinėje byloje Nr. [A-438-614/2009](#). Byloje kilo ginčas dėl užsienio farmacinės kompanijos filialui Lietuvoje (toliau – filialas), kurio pagrindinė veikla yra vaistų reklamos ir rinkodaros vykdymas, papildomai priskaičiuoto PVM bei pelno mokesčio.

Patikrinimo metu VMI nustatė, kad filialas Lietuvoje gydytojams bei farmacijos įmonių atstovams organizavo temines konferencijas ir kitus renginius, kurių metu buvo pristatomi jo užsienio grupės įmonių gaminami vaistai. Su minėtomis konferencijomis bei renginiais susijusias išlaidas (renginių organizatoriams bei konferencijų lektoriams sumokėtas atlygis, renginių dalyvių maitinimo, apgyvendinimo ir pramogų sąnaudos ir pan.) filialas, užsidėjęs atitinkamą antkainį, perpardavė kitai savo grupės įmonei, įsikūrusiai kitoje Europos Sąjungos valstybėje. Filialas šias perparduotas paslaugas traktavo kaip reklamos paslaugas, todėl nuo jų pardavimo PVM neskaičiavo, nes laikė, kad jų suteikimo vieta yra ne Lietuvoje. VMI savo sprendime konstatavo, kad filialas perparduotas minėtas išlaidas nepagrįstai traktavo kaip reklamos paslaugas, todėl nuo jų filialui buvo priskaičiuotas pardavimo PVM.

Taip pat patikrinimo metu VMI konstatavo, kad nors formaliai filialas deklaravo tik vaistų reklamos ir rinkodaros veiklą bei sąskaitų už vaistų pardavimą neišrašinėjo, tačiau filialo veiksmai savo esme atitinka didmeninę vaistų pardavimo veiklą, dėl ko jam nuo šių pardavimų atsiranda prievolė mokėti pelno mokestį. Tokią savo išvadą VMI grindė tuo, kad filialo veiklos modelis, organizacinė struktūra bei atliekamos funkcijos yra analogiškos didmeninę prekybą vaistais Lietuvoje vykdančių įmonių funkcijoms.

LVAT, pasisakydamas dėl filialo apmokestinimo PVM, savo sprendime konstatavo, kad filialo įsigytos ir savo grupės įmonei perparduotos konferencijų ir renginių organizavimo paslaugos turėtų būti vertinamos kaip reprezentaciniai renginiai ar mokymai. LVAT pažymėjo, kad filialui perparduodant įsigytas konferencijų ir renginių organizavimo paslaugas šių paslaugų pobūdis nepakito, todėl jos negalėjo būti perparduodamos kaip

reklamos paslaugos. Atsižvelgiant į tai, šių paslaugų suteikimo vieta turėtų būti laikoma Lietuva ir jos privalo būti apmokestintos PVM.

LVAT, pasisakydamas dėl filialo apmokestinimo pelno mokesčiu, savo sprendime konstatavo, kad patikrinimo metu VMI nustatytos aplinkybės nėra pakankamos dėl filialo apmokestinimo pelno mokesčiu, kadangi VMI nepilnai jas ištyrė bei nepašalino visų su jomis susijusių prieštaravimų. Tokį savo sprendimą LVAT pagrindė sekančiais argumentais:

- Nors VMI savo sprendime konstatavo, kad vaistų tiekimo sutartys, sudarytos tarp minėtų užsienio grupės įmonių ir Lietuvos pirkėjų yra formalios, nes realiai vaistus Lietuvoje pardavinėjo filialas, tačiau VMI patikrinimo akte nepateikė jokios šių sutarčių turinio analizės bei vertinimo, pagrindžiančio tariamą sutarčių formalumą;
- Nors VMI konstatavo, kad filialas vykdė vaistų pardavimo veiklą Lietuvoje, tačiau iš byloje esančių tarptautinių mokėjimų nurodymų matyti, kad vaistų pirkėjai pinigus mokėjo į kitos užsienio grupės įmonės banko sąskaitą. Papildomų įrodymų, leidžiančių kitaip interpretuoti (vertinti) šį faktą, byloje nėra surinkta;
- Kadangi filialas priklausė užsienio kompanijai, todėl, jį apmokestinant, turėjo būti atsižvelgta į jo statusą pagal tarptautinius teisės aktus, t.y. į Lietuvos ir atitinkamos užsienio valstybės pasirašytą dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, o taip pat, į Pelno mokesčio įstatymo nuostatas, reglamentuojančias užsienio vienetų apmokestinimą Lietuvoje. Tačiau šių aplinkybių VMI neanalizavo.

Remiantis tuo, bylos dalį dėl filialo apmokestinimo pelno mokesčiu LVAT perdavė VMI nagrinėti iš naujo.

Mokesčių ir teisės žinios

Lietuva • 2009 m. rugsėjo 15 d.

Čia pateikta medžiaga yra paskelbtų norminių aktų apibendrinimas, ir ja nederėtų vadovautis prieš tai nepasitarus su specialistais. Visi klausimai dėl šio naujienų puslapio ir jame aptartų dalykų turėtų būti adresuoti mūsų biurui Vilniuje.

© 2009 UAB „PricewaterhouseCoopers“. Visos teisės saugomos. UAB „PricewaterhouseCoopers“ arba, atsižvelgiant į kontekstą, „PricewaterhouseCoopers“ pasaulinis tinklas, ar šio tinklo kitos firmos narės vadinamos „PricewaterhouseCoopers“, ir kiekviena iš jų yra atskiras ir savarankiškas juridinis vienetas.